

3.1 Juokų pasakos

Juokų pasakos – pasakojamosios tautosakos žanras. Vaizduojama reali gyvenamoji aplinka, butis, joms būdingas humoras, satyra. Veikėjai – **įvairių socialinių sluoksnių** žmonės, vaizduojami **kontrasto principu** (geras – blogas, kvailas – protingas). Daugelyje juokų pasakų kalbama apie **žmonių santykius**.

Skaitysite šiuolaikinę literatūrinę Rimanto Černiausko juokų pasaką iš knygos „Slieko pasaka“.

1. Perskaitykite tekstą. Pabraukite, išrašykite ir aptarkite neaiškius žodžius.

Kalėdų atostogos

Juo labiau artėjo Kalėdos, tuo keisčiau elgėsi Varnėnų mokyklos mokytojai. Direktorius atėjo į mokyklą raudonom kaip triušio akim, ilgai plepėjo telefonu ir paskambino į pamoką penkiolika minučių vėliau, nes ilgai nerado mokyklinio varpelio. Vaikai ir sliekai jau seniai sėdėjo suoluose ir laukė mokytojo. Atėjęs Profesorius pastatė ožį salės viduryje ir liepė šokinėti visiems iš eilės – berniukams, mergaitėms, vanagams ir sliekams. Pats tuo tarpu išėjo ieškoti senelio Mono iš Pašilės ir negrįžo. Užtai grįžo senelis Monas ir pareiškė, kad per ožį šokinėti nemandagu, nes ožys toks pats žmogus kaip visi. Be to rudas ir senas, o senus reikia gerbti. Boružėlė per pamoką visą laiką kikeno ir klausinėjo vaikų keisčiausių dalykų: iš kur ir kaip jie atsirado? Ar juos atnešė gandrai, ar jie užaugo kopūstuose? Priesaga, užuot diktavusi diktantą, lankstė popierinius lėktuvėlius ir laidė juos po klasę, skaičiuodama, kuris gražiau skris ir toliau nulėks, o Kobra pasidėjo ant stalo kortų kaladę, sumaišė ir paklausė vaikų, gal kas norėtų su ja pažaisti?

iš Rimanto Černiausko kn. „Slieko pasaka“

2. Kas šioje istorijoje yra dviprasmiška ir juokinga?

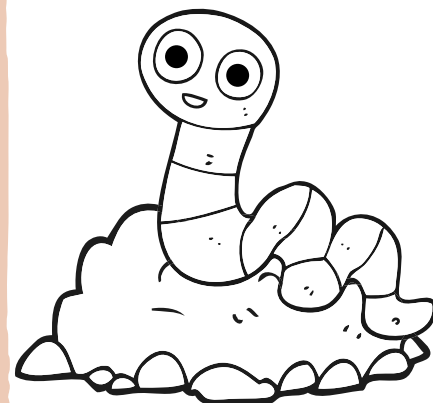
3. Raskite ir pacituokite tradicinės liaudies išminties pavyzdį.

4. Atkreipkite dėmesį, kad mokytojai turi **pravardes**. Kokios jos?

5. Ar mokytojai elgiasi įprastai? Ką jie veikia?

Nauji, neaiškūs žodžiai ir posakiai:

3.1 Juokų pasakos

6. Perskaitykite tekstą. Pabraukite, nurašykite ir aptarkite neaiškius žodžius.

Debesėlis Ardas

O liūdnoji mergaitė levutė tą rytą įsimylėjo debesį. Debesėlis kaip koks ėriukas lakstė dangaus pakraščiais ir mojavo mergaitėi ranka. Jis buvo linksmas, baltesnis net už cukrų ir visą laiką šypsojosi.

– Koks tavo vardas? – sušuko mergaitė.

– Ardas! Ardas! – atsiliepė debesėlis ir nubėgo už horizonto. Liūdnoji mergaitė liko ant tako užvertusi galvą ir ieškojo jo akimis.

– Neskubėki, – nusiminė mergaitė.

– Bėki, bėki, – paragino debesėlis.

Levutė įkvėpė oro ir nubėgo paskui tą debesėlį per miestelį, per pievą iki pat storo ąžuolo, kur gyveno mokyta Poška.

– Kur leki, – sustabdė ją Poška, – kaip akis išdegusi?

– Vejuosi debesėlį, – gaudė orą mergaitė.

– Nesivargink, vaikeli, – nuramino ją Poška, – debesėlis nepabėgs, vėl sugrįš, pamatysi.

– O jeigu paklys? – išsigando mergaitė.

– Kur jis dėsīs? – nusišypsojo Poška.

– Palakstys, palakstys už to mėlyno miško ir sugrįš.

– Per kiek laiko?

– Kaip visada. Kol išvirsi gilių kavos, kol išgersime, pakalbėsime, žiūrėk, bus jau parbėgęs.

iš Rimanto Černiausko kn. „Slieko pasaka“

Nauji, neaiškūs žodžiai ir posakiai:

7. Kas šioje istorijoje yra keista ir juokinga? Koks debesies vardas? Kaip manote, kodėl?

8. Tekste raskite frazeologizmą. Pacituokite jį ir paaiškinkite.

9. Iliustruokite istoriją.

